

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 24480-07-16 יצחק ואח' נ' דזי ואח'

לפני כבוד השופט גלעד הס

תובעים 1. אמנון יצחק
2. עמותת שופר ארגון להפצת יהדות

נגד

נתבעים 1. אילן דזי
2. ניסים סבג

פסק דין

לפני תביעה כספית לפיצויים בעילה מכוח חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 (להלן: "חוק איסור לשון הרע").

רקע

1. התובע 1 שימש בזמנים הרלוונטיים, וגם כיום, כרב קהילה וכדרשן מוכר בציבור החרדי (להלן: "התובע").
2. התובע 2, הינו "ארגון להפצת יהדות" אשר התובע מעביר הרצאות מטעמו (להלן: "הארגון").
3. עוד אציין כי התובע ואשתו ניהלו, בפני מותב זה, במקביל תביעה כנגד התובע 1 וזאת במסגרת ת"א (הרצליה) 32376-06-16 (להלן: "התביעה המקבילה"), אשר הסתיימה במתן פסק דין ביום 27.2.19.
4. הנתבעים היו תלמידי התובע ובזמנים הרלוונטיים פרשו הימנו.

הפרסומים

5. למעשה אין מחלוקת בין הצדדים כי בין התאריכים 21.02.2016 ועד 02.04.2016 פרסם הנתבע 1 באתר שיתוף "YouTube" (להלן: "אתר השיתוף") אחד עשר סרטונים שהוקלטו, צולמו והועלו לפרסום פומבי ופתוח לצפייה. הפרסומים פורסמו תחת הכותרות "הרב אמנון יצחק ומעלליו" ו-"הרב אמנון יצחק השקרן והרשע" (להלן: "הפרסומים" או "הסרטונים").

כמו כן, אין מחלוקת כי הנתבע 2 השתתף בקולו בשני סרטונים מתוך האחד עשר שפורסמו.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 24480-07-16 יצחק ואח' נ' דזי ואח'

6. במסגרת הפרסומים כינה הנתבע 1 את התובע בכינויים מכינויים שונים. להלן אביא מקצת מן הדברים: "סקרן", "איש מאפיה", "הג'ורה של משפחתך", "עזר של השטן", "גנב וגזלן", ועוד כהנה וכהנה. כמו כן, במסגרת בפרסומים כינה הנתבע 2 את התובע, בין היתר, "מנכ"ל של ה-SS", "סקרן מדופלם" ו-"פיהרר".

הראיות והעדויות

7. בהתאם להחלטת בית המשפט מיום 08.05.17 בדבר סדר הבאת הראיות, הנתבעים הגישו תחילה תצהיר עדות ראשית מטעמם. לאחר מכן, הגישו התובע ומר אלחנן מאמו - מנכ"ל הארגון (להלן: "מר מאמו") תצהירי עדות ראשית מטעמם.

8. בהחלטה מיום 21.6.2017 קבעתי כי עדויות התובענה דנא ישמעו בישיבת ההוכחות במאוחד עם התביעה המקבילה.

9. במסגרת ישיבת ההוכחות שהתקיימה ביום 13.05.2018 נחקרו, בקשר לתובענה שבכותרת, התובע, מר מאמו והנתבעים.

10. לאחר ישיבת ההוכחות, הצדדים הגישו סיכומיהם בכתב. יצוין, כי הנתבע 2 צירף לסיכומיו "חוות דעת". הנתבע 2 עשה זאת גם במסגרת הגשת סיכומיו בתביעה המקבילה.

לעניין זה קבעתי בהחלטה בתביעה המקבילה ביום 4.2.19, כדלהלן:

"משעה שלא הוגשה בקשה להוספת ראיה בשלב הסיכומים ומשעה שלטעמי אף אם הייתה מוגשת בקשה שכזו, דינה להידחות שכן אינה עומדת בתנאי הפסיקה [ר' לעניין התנאים החלטה בה"פ (מרכז) 18-04-3814 שני נג' כץ], אני סבור כי אין לאפשר את צירוף "חוות הדעת" כנספח לסיכומים שעה שזו לא הוגשה בשלב הבאת הראיות.

למען הסר ספק, החלטה זו תקפה גם לגבי אותה "חוות הדעת" שצורפה לסיכומי הנתבע בתיק הקשור [24480-07-16]" (ההדגשה אינה במקור, ג.ה.).

11. עוד אציין, כי ביום 7.11.2018 הוגשה בקשה לעיכוב ההליכים כנגד הנתבע 1 וזאת עקב הליך פשיטת רגל בעניינו של זה. אולם, בית המשפט שדן בפשיטת הרגל אישר את המשך ההליך כנגד הנתבע 1, ומכאן ביום 19.02.2019 ניתנה על ידי החלטה המורה על המשך ניהול ההליך.

טענות הצדדים

12. התובעים העלו במסגרת הסיכומים את הטענות הבאים:

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 16-07-24480 יצחק ואח' נ' דזי ואח'

- א. הפרסומים מהווים לשון הרע כהגדרתו בחוק איסור לשון הרע וגרמו להם עוגמת נפש וכן נזקים, לרבות פגיעה בכבודם ובשמם הטוב.
- ב. הפרסומים והאמור בהם אינם אמת והם פוגעים ומשמיצים כפי שעולה מלשון חוק איסור לשון הרע. כמו כן, הנתבעים לא הוכיחו ואף לא ניסו להוכיח כי דבריהם הינם אמת.
- ג. הפרסומים מבזים ומשפילים את התובעים בפני הציבור ובפני תומכי התובע בשל מעשיהם, התנהגותם או תכונות המייחסות להם.
- ד. אשר לתובע, הפרסומים עלולים היו לפגוע בצורה אנושה במשרתו, מעמדו, במשלח ידו ואף בפרנסתו ככל שגורמים נוספים ייחשפו לפרסומים אלו. אשר לארגון, הפרסומים עלולים לפגוע בו במעמדו וביכולתו להתקיים ולהמשיך לפעול למען מטרותיו.
- ה. הנתבעים גרמו לתובעים נזק בלתי ממוני ונזק ממוני אשר טרם התברר מלוא שיעורו.
- ו. הנתבעים הפיצו את הפרסומים לקהל הרחב מתוך מטרה ברורה להזיק לתובעים במידה הרבה ביותר.
- ז. התובעים זכאים למלוא הפיצוי בהתאם לסעיף 7א(ב) לחוק איסור לשון הרע ללא הוכחת נזק, וכן למלוא הפיצוי בהתאם לסעיף 7א(ג) לחוק איסור לשון הרע, עקב כך שדברי הנתבעים פורסמו בכוונת זדון לפגוע בהם.
13. הנתבע 1 העלה במסגרת הסיכומים את הטענות הבאים :
- א. חלק מהפרסומים מוגנים מכוח אמת הפרסום לפי סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע. כמו כן, חלק מהפרסומים מוגנים מכוח תום הלב לפי סעיף 15 לחוק איסור לשון הרע לרבות הבעת דעה מותרת.
- ב. התובעים לא פרטו בחלק מהפרסומים, אלו אמירות עולות בכדי לשון הרע ולכן אין באפשרותו להתגונן כראוי.
- ג. מדובר בתביעת השתקה אשר נועדה להפחיד ולהשתיק אותו במטרה לגרום לו לחדול מהביקורת שלו כנגד התובעים.
14. הנתבע 2 העלה במסגרת הסיכומים את הטענות הבאים :
- א. נטל ההוכחה הוא על התובעים אשר לא עמדו בנטל.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 16-07-24480 יצחק ואח' נ' דזי ואח'

- ב. הפרסומים מוגנים מכוח תום הלב לפי סעיף 15 לחוק איסור לשון הרע לרבות הבעת דעה מותרת. כמו כן, הפרסומים הם לכל היותר בגדר קללות וגידופים המוכרים על פי הפסיקה כחופש ביטוי מותר.
- ג. לפרסומים הייתה תפוצה קטנה ביותר והורדו מרשת האינטרנט לאחר זמן קצר, כאשר מי שהמשיך להפיץ את הסרטון הוא התובע בעצמו ולפיכך עומדת לנתבע הגנה על פי סעיף 65 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] נוכח התנהגות התובע. כמו כן, עומדת לו הגנה על פי סעיף 4 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] שכן מדובר במעשים של מה בכך. בנוסף, חלקו בפרסומים קטן.
- ד. מדובר בתביעת השתקה אשר נועדה להפחיד ולהשתיק אותו.
- ה. הוא לא נחקר חקירה נגדית על תצהירו ולפיכך יש לקבל גרסתו כפי שהובאה בתצהיר.
- ו. הוא בעל שפה עילגת אשר חווה חוויות קשות מהתובע והוא הביע דעתו בשפתו.
- ז. התובעים לא הוכיחו כי נגרם להם נזק.
- ח. התביעה אינה מכומתת כראוי.
- ט. הוא הביע נכונות להתנצל אך התובע סירב.

דיון והכרעה

אחריות הנתבעים מכוח חוק איסור לשון הרע

נטל ההוכחה לעניין ההגנות הנטענות

15. הצדדים חלוקים בעניין הנטל להוכיח את התקיימות ההגנות מכוח חוק איסור לשון הרע.
16. בעניין זה ההלכה הינה ברורה וקובעת כי כאשר אין מחלוקת על הפרסום, הרי הנטל להוכיח כי ההגנות מכוח החוק מתקיימות הינו על הנתבע. ר' רע"א 1379/14 אריה רוטר נ' מקור ראשון [פורסם בבנו] (25.08.2014) (להלן: "הלכת רוטר"):

"נוכח הוראת סעיף 18 לחוק, המתירה לתובע, בכל מקרה וללא קשר לשאלה מי פתח בהבאת הראיות, להביא ראיותיו לשם הדיפת הראיות שהנתבע הציג לביסוס ההגנות שהחוק מעמיד לרשותו רק לאחר שהנתבע סיים בהבאת הראיות, נראה כי מהלכיו של המבקש דנא הם, במידה רבה, "סערה בכוס מים". שהרי הזכות המלאה שסעיף 18 מקנה לתובע, להביא ראיות לסתור את הראיות שהובאו על-ידי הנתבע להוכיח קיומה של הגנה, פוטרת אותו מהצורך להציג ראיות אלה בשלב מוקדם יותר.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 24480-07-16 יצחק ואח' נ' דזי ואח'

כך, אם התובע יצטוו להתחיל בהבאת הראיות (כפי שהורה לו בית המשפט המחוזי בענייננו), די לו בהצגת הפרסום (שממילא לא היה שנוי במחלוקת) ואז, מניה וביה, יצטרך הנתבע להוכיח את ההגנות להן הוא טוען (ראו ההחלטה בפרשת חזה). (הדגשה שלי - ג.ה.).

כלומר, בענייננו, כאשר הנתבעים אינם מכחישים את עצם הפרסומים והביטויים, הרי בהתאם להלכת רוטר נטל ההוכחה להוכחת ההגנות להן טוענים הנתבעים הינו עליהם.

ניתוח העוולה - כללי

17. כב' השופט י' עמית, התווה בפסק הדין בעניין ע"א 751/10 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין-אורבך [פורסם בבנו] (08.02.2012) ((להלן: "עניין אילנה דיין")) תרשים זרימה לבחינת תביעה בעילה לפי חוק איסור לשון הרע, כדלקמן:

"תרשים הזרימה בתביעות לשון הרע הוא כלהלן: בשלב הראשון נבחנת השאלה אם הביטוי מהווה לשון הרע על פי אחת מארבע החלופות בהגדרה שבסעיף 1 לחוק, והאם מתקיים יסוד הפרסום כמשמעותו בסעיף 2 לחוק.

רק אם התשובה חיובית עוברים לשלב הבא ובוחנים האם הביטוי נהנה מאחת החסינויות המוחלטות (פרסומים מותרים) הקבועות בסעיף 13 לחוק. אם נכנס הפרסום לד' אמות אחת החסינויות – דין התביעה להידחות.

אם לא כן, אנו עוברים לשלב הבא ובוחנים האם הפרסום מוגן על פי אמת המידה הקבועה בסעיף 14 לחוק על שתי רגליה – אמת בפרסום ועניין ציבורי. אם הפרסום אינו נהנה מהגנה זו, יש להמשיך ולבחון אם הפרסום מוגן בתום ליבו של המפרסם, בגדר אחת מהחלופות הקבועות בסעיף 15 לחוק במשולב עם חזקות תום הלב בסעיף 16. היה ונתברר כי הפרסום אינו נהנה מהגנת סעיף 14 או מהגנת סעיף 15, או-אז עוברים לשלב הרביעי של הסעדים".

למעשה ניתוח זה מהווה פיתוח של שלבי ניתוח העוולה כפי שנקבעו עוד בעניין ע"א 89/04 ד"ר יולי נודלמן נ' נתן שרנסקי [פורסם בבנו] (04.08.2008).

18. מובן כי על כלל שלבי הניתוח חולש האיזון המחויב בין שתי זכויות יסוד בסיסיות: הזכות לשם טוב מהצד האחד וחופש הביטוי מהצד השני, ר' ענין אילנה דיין לעיל.

19. בהתאם למתווה שקבעה הפסיקה, אבחן את הפרסומים הנטענים ואת טענות הצדדים בנוגע אליהם.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 16-07-24480 יצחק ואח' נ' דזי ואח'

לשון הרע כן או לא?

כללי

20. סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע קובע מהי לשון הרע:

"לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –

(1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;

(2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;

(3) לפגוע באדם במשרתו, אם במשרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלה ידו או מקצועו;

(4) לבזות אדם בשל גזעו, בשל מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו המינית או מוגבלותו;"

21. הפסיקה קובעת כי המבחן לקיומו של לשון הרע הוא מבחן **אובייקטיבי**. כלומר, על בית המשפט לבחון איזו משמעות היה מייחס האדם הסביר לפרסום שנעשה. מכאן כי אין צורך שהאדם יושפל או יבוזה בפועל, אלא די בכך שהפרסום עלול היה להביא לתוצאה כזו.

עם זאת, ממד הפגיעה הסובייקטיבי יכול להוות אינדיקציה של ממש לקביעת פגיעה במישור הפגיעה האובייקטיבית, ר' רע"א 10520/03 **בן גביר נ' דנקנר** [פורסם בנבו] (12.11.16).

22. הפסיקה התייחסה גם למקרה הפרטי של קללות וגידופים, מתי אלו יהוו לשון הרע ומתי לא.

23. לגבי קללות וגידופים, הרי מצד אחד, אין מחלוקת כי דברי קללה וגידוף יכולים להוות לשון הרע, בפרט כאשר מדובר על תיאורו של אדם כבעל תכונות שליליות, כך שבוודאי שאין מניעה "קטגורית" לראות פרסומים שכאלו כפרסומי לשון הרע.

24. מצד שני, הפסיקה קבעה, כי כעניין שבמדיניות לא כל קללה או גידוף, הגם שיש בה תיאור שלילי של אדם, תהווה לשון הרע לצורך חוק איסור לשון הרע. לעניין זה, ר' שנהר **'דיני לשון הרע'** (1997) (להלן: "**שנהר**") בעמ' 131 והאסמכתאות המפורטות שם, כאשר שם נקבע כי גם קללות או גידופים יכולים להיכלל במסגרת חופש הביטוי.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 16-07-24480 יצחק ואח' נ' דזי ואח'

25. באופן עקרוני ההבחנה בין אמירה שהינה קללה "סתם" לבין אמירה שמהווה לשון הרע, תלויה בנסיבות הכלליות של המקרה, בין היתר: חריפות האמירה, קיום הקהל לאמירה, יחסי הצדדים, נימת הדיבור, ההקשר של הדברים ועוד. ר' לעניין זה **שנהר** לעיל, בעמ' 132:

"לצורך הכרעה בשאלה, האם מהווים דברי גידוף "לשון הרע", ישקול בית המשפט לא רק את הנורמות החברתיות במקום שבו נאמרו הדברים, אלא גם את נימת הדיבור, את הקול ואת ההקשר שבהם נאמרו הדברים..."

26. **בענייננו**, אני סבור כי הביטויים שהשמיעו הנתבעים כנגד **התובע** מהווים לשון הרע באופן מובהק. **עם זאת לא מצאתי** כי הפרסומים עולים כדי לשון הרע כנגד **הארגון**. ואנמק:

הפרסומים כנגד הארגון אינם מהווים לשון הרע

27. אשר לפרסומים בעניין הארגון, כאמור אני סבור כי אין מדובר בפרסומים המהווים לשון הרע כנגדו. ויוסבר:

28. ראשית, ביחס לנתבע 2, כלל לא נטען, ואף מהפרסומים לא עולה, כי הנתבע 2 פרסם לשון הרע כנגד הארגון. למעשה כל טענות הארגון בדבר פרסומי לשון הרע כנגדו, הינם כנגד הנתבע 1 בלבד. על כן, אין למעשה כל לשון הרע של הנתבע 2 כנגד הארגון וממילא אין עילת תביעה של הארגון כנגד הנתבע 2.

29. שנית, גם ביחס לנתבע 1 איני סבור כי הפרסומים מהווים לשון הרע. כאמור, הארגון מפעיל אתר אינטרנט המפרסם את דרשותיו של התובע. במסגרת פרסומי לשון הרע הנתבעים של הנתבע 1 כנגד התובע, קיימים פרסומים בהם מייחס הנתבע 1 את פעילות אתר הארגון כשלוחו של התובע. בין היתר, במסגרת הפרסומים כינה הנתבע 1 את אתר הארגון בכינוי גנאי שונים כדוגמת **"שופר-חרטיווי"** וייחס לאתר פרסום דברי הסתה.

30. אני סבור כי אין בכינויים אלו משום לשון הרע כנגד הארגון. למעשה אף אם קיימת בפרסומים ביקורת כלפי הארגון, הרי מבחינה אובייקטיבית לא עולה מהביקורת פגיעה בארגון עצמו ולמעשה גם הפרסומים שהתובעים מייחסים כלשון הרע כנגד הארגון הינה לשון הרע כנגד התובע. כך, למשל, פרסום לשון הרע בדבר "הסתה" שהתובעים מייחסים לארגון, הרי לקורא או למאזין הסביר ברור כי מדובר בפרסומים המיוחסים לדרשותיו של הנתבע 1 ולא לארגון - התובע 2.

31. לאור האמור לעיל, אני סבור כי פרסומי הנתבע 1 המיוחסים לארגון אינם עולים כדי לשון הרע ביחס לארגון.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 24480-07-16 יצחק ואח' נ' דזי ואח'

32. למעלה מן הצורך אציין, כי לגבי הפרסומים המיוחסים לארגון, ולגביהם בלבד, הרי אף אם ניתן לייחס את פרסומי הנתבע 1 בעניין דברי הסתה לארגון ולא לתובע, הרי שבגין פרסום לשון הרע זה אני סבור כי לנתבע 1 עומדת בנסיבות אלו הגנת סעיף 15(6) לחוק כאשר מדובר בהבעת דעה מותרת על אודות תכני האתר כפי שאלו נתפסים בעיני הנתבע 1.

33. **בנסיבות אלו, כאשר אין למעשה פרסומים המהווים לשון הרע ביחס לארגון, דין תביעת הארגון כנגד הנתבעים להידחות.**

הפרסומים כנגד התובע מהווים לשון הרע

34. ראשית אציין כי הנתבעים אינם מכחישים את עצם הפרסום ומודים למעשה כי אכן ביצעו אותם. מכאן טענת הנתבעים להגנתם הינה, בין היתר, כי הפרסומים אינם מהווים לשון הרע אלא מהווים לכל היותר, מילים לא יפות או גידופים.

איני סבור כי מדובר בגידוף או במילים שאינם יפות גרידא, ואבאר:

35. הביטויים שהשמיע הנתבע 1 כנגד התובע כגון: "שקרן", "איש מאפייה", "גנב וגזלן", אינם רק גידוף שנאמר בשעת כעס, אלא תיאור אופיו של התובע ומעשיו. מילים אלו לא נאמרו רק על מנת להעליב את התובע כגידוף, אלא מטרתן ליחס לתובע תכונה רעה כגון "שקרן" או מעשי עבריינות כגון "גנב" וזאת על מנת לבזותו ולהשפילו ולא רק לקללו.

36. נכונים הדברים גם לגבי ביטויים שהשמיע הנתבע 2 כנגד התובע כגון: "מנכ"ל של ה-SS" ו-"פיהרר". גם כאן אין מדובר רק בקללה, אלא בהשוואת הנתבע 2 לבחירי הנאצים ולא במקרה או כקללה, אלא כהצגה של דרך התנהגות ופעולה של התובע. אמירות אלו לא נאמרו רק כקללה או גידוף אלא נועדו בכדי להשפיל ולבזות את התובע בקרב הציבור בכלל והציבור החרדי בפרט.

37. להשלמת התמונה אציין כי הצדדים מגדירים את עצמם בכתבי הטענות כאנשים המשתייכים לציבור החרדי. במסגרת הנורמות החברתיות הידועות והמוכרות בציבור החרדי, הביטויים שהשמיעו הנתבעים כנגד התובע, נתפסים באופן מובהק באוזני האדם החרדי הסביר, לא רק כקללה או גידוף, אלא הוצאת שם רע ממש, כדברי הרמב"ם:

"אי זהו רכיל זה שטוען דברים והולך מזה לזה ואומר כך אמר פלוני כך וכך שמעתי על פלוני אע"פ שהוא אמת הרי זה מחריב את העולם יש עון גדול מזה עד מאד והוא בכלל לאו זה והוא לשון הרע והוא המספר בגנות חבירו אף על פי שאומר אמת אבל האומר שקר נקרא מוציא שם רע על חבירו..."

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 16-07-24480 יצחק ואח' נ' דזי ואח'

(ר' משנה תורה לרמב"ם, פרק ז', הלכה ב', וכן ר' לעניין זה רישא דברי ההסבר להצעת חוק איסור לשון הרע, הצעות חוק 504, 26.2.1962).

38. הביטויים שהשמיע הנתבע 1 כנגד התובע כגון: "שקרן", "איש מאפייה", "גנב וגזלן" ועוד, וכן הביטויים שהשמיע הנתבע 2 כנגד התובע כגון: "מנכ"ל של ה-SS" ו-"פיהרר" מהווים בעיני ללא ספק לשון הרע כהגדרתה בסעיף 1 לחוק איסור לשון הרע, ונועדו אך ורק בכדי להשפיל ולבוז את התובע בקרב הציבור.

39. אבהיר ואחדד כי לא התרשמתי כי מדובר בקללה או בגידוף שנאמרו בשעת כעס או מתח, אלא במילים מחושבות של הנתבעים שמטרתן לפגוע בתובע על ידי ייחוס תכונות ומעשים רעים. בפרט נכונים הדברים לפרסומים בעלי הגוון הפלילי-העברייני. בעוד שיתכן וניתן היה לפטור את המילים "שקרן" או "רשע" כקללה סתם, הרי המילים כגון "איש מאפייה" או "פיהרר", אינם קללה או גידוף, אלא ייחוס של התנהגות עבריינית לתובע, והם מהווים לשון הרע מובהקת ממש.

40. יתרה מזאת, הנתבע 1 הסכים בחקירתו כי מדובר באמירות קשות וכן המשיך בעדותו לדבוק בטענתו כי התובע עברייני, ולא טען כי מדובר בקללה, אלא באמירה שלטענת הנתבע 1 הינה נכונה, ואצטט:

"ש. אתה מכיר את הפרסומים בגינם הגשת את התביעה?"

ת. כן. אני הגשתי אותם.

ש. אתה עומד מאחוריהם?"

ת. כן.

ש. כל המילים?"

ת. הכל.

ש. עברייני?..."

ת. כולל הוכחות שהוא עברייני ושהוא שקרן. הכל."

ש. אתה מסכים שאלו אמירות קשות?"

ת. כן. ומעשים קשים שהוא עשה."

[ר' עמ' 10, ש' 23 – 32 לפרוטוקול הדיון]

ובהמשך:

"ש. איש המאפייה?"

ת. כן. אני אוכיח. הוא עברייני."

[ר' עמ' 11, ש' 4 – 5, שם].

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 16-07-24480 יצחק ואח' נ' דזי ואח'

41. אקדים את המאוחר ואציין כי הנתבע 1 לא הציג הוכחה כלשהי להתנהגות עבריינית מצד התובע.

42. זאת ועוד, אף ביחס לביטויים נוספים שהשמיעו הנתבעים כנגד התובע, אני סבור כי הם לשון הרע כהגדרתה בחוק איסור לשון הרע. כך לגבי הביטויים כגון: "רשע", "עוזר של השטן", "שקרן מדופלם" על אף שמדובר בלשון שהינה יכולה להיחשב כגידוף או כקללה, הרי בהקשר של הפרסומים כאן, מדובר בפרסום המתיימר להוות תיאור עובדתי של התנהגות התובע.

בקשר לשלל הביטויים האחרים שהובאו בפרסומים, הרי בשים לב לנסיבות בהן נאמרו, חריפותם, נימתם וקהל הפרסום, הרי שאף אם ניתן להתייחס לאחדים מהם כקללה או כגידוף, הרי המכלול אינו מהווה קללה או גידוף סתם אלא לשון הרע מובהק.

43. עוד אציין כי כפי שעולה מעדות הנתבעים עצמם, ביטויים אלו לא נאמרו רק כקללה ב'עידנא דרתיחא', אלא נאמרו באופן מודע ושקול תוך שהנתבעים עומדים מאחורי דבריהם. להלן עדות הנתבע 1:

ש"ש. אתה מכיר את הפרסומים בגינם הגשת את התביעה?

ת. כן. אני הגשתי אותם.

ש. אתה עומד מאחוריהם?

ת. כן.

ש. כל המילים?

ת. הכל."

[ר' עמ' 10, ש' 23 – 28, שם]

וכן עדות הנתבע 2:

ש"ש. קראת את טענות התובעים לדברי לשון הרע?

ת. כן.

ש. אתה מודה שאלו דברים שאמרת?

ת. מודה. הסברתי גם למה.

ש. אתה עומד מאחורי דבריך?

ת. כן. הסברתי מדוע אמרתי ולמה."

[ר' עמ' 17, ש' 25 – 30, שם].

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 16-07-24480 יצחק ואח' נ' דזי ואח'

44. לאור האמור לעיל, פרסומי הנתבעים כנגד התובע מהווים באופן מובהק לשון הרע כהגדרתה בסעיפים 1(1) – 1(3) לחוק איסור לשון הרע.

יסוד הפרסום והיקפו

45. בין הצדדים לא קיימת מחלוקת, אשר ליסוד הפרסום כהגדרתו בסעיף 2 לחוק איסור לשון הרע.

46. אשר להיקף הפרסום, הנתבע 2 טען כי מדובר בתפוצה קטנה וכי התכנים הורדו מרשת האינטרנט לאחר זמן קצר. אני סבור כי דין טענה זו להידחות. ואנמק:

47. אין מחלוקת כי מדובר ב-11 פרסומים שונים אשר הופצו ברשת האינטרנט באמצעות אתר השיתוף YOU TUBE על ידי הנתבע 1. אני סבור כי מרגע העלאת הסרטונים לרשת האינטרנט מדובר בהיקף פרסום נרחב אשר נגיש וזמין לכל גולש ומכאן שאין מדובר בתפוצה קטנה.

48. יתרה מזאת, טבעם של סרטוני הרשת הוא היכולת להעברתם ולהפצתם תוך זמן מועט בנקל ולפיכך אין לראות בפרסומים אלו כאילו הופצו בתפוצה קטנה.

49. כמו כן, על אף הסרת הסרטונים מאתר השיתוף, לא הובאו ראיות מהו המועד המדויק בו הוסרו הסרטונים מאתר השיתוף, ובכל מקרה לא ניתן לשלול כי סרטונים אלו שותפו לקהל הרחב טרם הוסרו וזאת באמצעות אפליקציות שיתוף אחרות.

50. בנסיבות אלו, ברי כי מתקיים יסוד הפרסום וכי מדובר בהיקף פרסום משמעותי.

הגנות הנתבעים

51. כאמור לעיל, הנתבע 1 טען כי קיימת לו הגנה על פי סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע. כמו כן, הנתבעים טענו, כל אחד לחוד, כי קיימות להם הגנות על פי סעיף 15 לחוק איסור לשון הרע. בנוסף, טען הנתבע 2 כי קיימות לו הגנות על פי סעיפים 4 ו-65 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש]. זאת ועוד, טענו הנתבעים, כל אחד לחוד, כי מדובר ב"תביעת השתקה".

אבחן טענות אלו.

סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע – הגנת אמת הפרסום

52. הגנת אמת הפרסום הינה הגנה המחייבת הוכחה לפיה דברי לשון הרע שפורסמו הם אמת. הנטל להוכיח כי הדברים הם אמת, מוטל על הטוען לכך – הנתבע. בענייננו, הנתבע 1 טען כי פרסומיו על אודות גובה שכרה של אשת התובע מוגנים מכוח הגנת אמת הפרסום.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 16-07-24480 יצחק ואח' נ' דזי ואח'

53. אציין כי במסגרת הפרסומים טען הנתבע 1, בין היתר, כי אשת התובע מקבלת שכר של 130,000 ₪ לחודש מהארגון וזאת על חשבון תורמים תמימים, ר', למשל פרסומים 5 ו-8 לכתב התביעה.

אני סבור כי אף לעניין זה לא הוכיח הנתבע 1 טענתו, ואבאר:

54. כאמור, הנתבע 1 טען בפרסומים כי אשת התובע קיבלה מהארגון שכר של 130,000 ₪ לחודש. עם זאת, מהדוח הכספי של הארגון (צורף כנספח לתצהיר עדות ראשית של הנתבע 1) עולה, כי בשנת 2015 אשת התובע קיבלה שכר שנתי מהארגון בסך של כ-400,000 ₪, שהינו כ-33,000 ₪ לחודש.

55. הנתבע 1 לא הביא כל ראיה כי השכר של אשת הנתבע 1 היה גבוה מ-33,000 ₪ לחודש וממילא לא הציג כל ראיה כי השכר אליו טען בפרסום, שכר המסתכם בסך של 1,560,000 ₪ בשנה, הינו שכר שקיבלה אשת התובע 1.

56. אציין כי אכן התובעים טענו כי שכר אשת התובע הינו 9,000 ₪ לחודש בלבד, כאשר מהדוחות עולה כי השכר הינו כ-33,000 ₪, אלא שבמסגרת הגנת אמת הפרסום לא צריכים הנתבעים להוכיח כי גרסת התובעים אינה אמת אלא כי הפרסום שפרסמו הינו פרסום אמת. במקרה שלפניי פרסמו הנתבעים מספר פעמים כי אשת התובע מרוויחה סך של 130,000 ₪ לחודש, ולא הצליחו להוכיח כי פרסום זה הינו פרסום אמת (ולמעשה הם אף מודים בסיכומים מטעמם כי הסכום הנכון הינו כ-400,000 ש"ח בשנה).

57. למעלה מן הצורך אציין, כי אף אם היה הנתבע 1 מוכיח כי הפרסום על אודות שכרה של אשת התובע 1 הינו אמת, הרי אין בכך בכדי להוות הגנה של אמת דיברתי ביחס לשלל הפרסומים שהפיץ הנתבע 1 כנגד התובע ואשר פורטו לעיל, וזאת כאשר נושא השכר אינו חלק מרכזי או אף חלק חשוב בפרסומים הללו.

58. מכאן, טענת אמת הפרסום על אודות גובה שכרה של אשת התובע, לא הוכחה כאמת ודינה להידחות.

סעיף 15 לחוק איסור לשון הרע - הגנת תום הלב

59. הנתבעים טענו כי עומדות להם הגנות הבאות מכוח סעיף 15 לחוק איסור לשון הרע:

"(1) הוא לא ידע ולא היה חייב לדעת על קיום הנפגע, או על הנסיבות שמהן

משתמעת לשון הרע או התייחסותה לנפגע כאמור בסעיף 3;

(2) היחסים שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום הטיילו עליו חובה

חוקית, מוסרית או חברתית לעשות אותו פרסום;

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 16-07-24480 יצחק ואח' נ' דזי ואח'

(3) הפרסום נעשה לשם הגנה על ענין אישי כשר של הנאשם או הנתבע, של האדם שאליו הופנה הפרסום או של מי שאותו אדם מעונין בו ענין אישי כשר;

(4) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד שיפוטי, רשמי או ציבורי, בשירות ציבורי או בקשר לענין ציבורי, או על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה התנהגות;

...

(6) הפרסום היה בקורת על יצירה ספרותית, מדעית, אמנותית או אחרת שהנפגע פרסם או הציג ברבים, או על פעולה שעשה בפומבי, ובמידה שהדבר כרוך בבקורת כזאת - הבעת דעה על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה יצירה או פעולה;"

60. על פי הפסיקה מטרת סעיף 15 לחוק איסור לשון הרע הינה לקבוע הגנות למפרסם בתום לב, הגנות המשקפות איזון בין הזכות לשם טוב לבין הזכות לחופש הביטוי, ר' לענין זה ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' אילון (לוני) הרציקוביץ', [פורסם בנבו] (3.4.04), רע"א 4740/00 לימור אמר נ' אורנה יוסף, [פורסם בנבו] (14.8.01), ו-ע"א 214/89 אריה אבנרי נ' אברהם שפירא, [פורסם בנבו] (22.10.89).

61. בהתאם לסעיף 15 לחוק איסור לשון הרע, על מנת שתחול הגנת תום הלב, על הנתבע להוכיח התקיימותם של שני תנאים מצטברים - האחד, כי הפרסום נעשה בתום לב והשני, כי חל אחד המקרים המנויים בחלופות הסעיף (ר' שנהר לעיל בעמ' 250).

62. בענייננו, אני סבור כי הנתבעים לא פרסמו את הסרטונים בתום לב. יתרה מזו, אני סבור כי אף קיימת חזקה כי הנתבעים עשו את הפרסומים שלא בתום לב בהתאם לסעיף 16(ב) לחוק איסור לשון הרע. ואנמק:

63. ראשית, מעצם סגנון הפרסומים והיקפם ניתן ללמוד על חוסר תום ליבם של הנתבעים. לעניין זה מבהיר שנהר, בספרו דיני לשון הרע, בעמ' 264:

"על תום לבו של המפרסם או על העדרו ניתן ללמוד גם מהפרסום עצמו.

פרסום זהיר ומתון בלשונו, שאינו פוגע בנפגע מעבר לסביר על פי מטרת ההגנה הספציפית שבמסגרתה הוא נדרש, ילמד על תום לבו של המפרסם ואף עשוי להקים לו את החזקה כי עשה את הפרסום בתום לב, אם כי גם פרסום בלשון מתונה עלול לחרוג מהסביר.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 24480-07-16 יצחק ואח' נ' דזי ואח'

מאיך גיסא, יצירת דרמטיזציה בפרסום באמצעות הכללה מודעת של פרטים לא מדויקים, או השמטה מכוונת של פרטים חשובים, עשויות להעיד על חוסר תום לבו של המפרסם. ניסוח בוטה ומעליב בצורה בלתי סבירה עשוי להעיד על העדר תום לבו של המפרסם ואף לגרום לכך שלא תעמוד לו החזקה שעשה את הפרסום בתום לב... (הדגשה שלי - ג.ה.).

כאמור לעיל, במקרה שלפני אין מדובר בפרסום "זהיר" או "מתון", אלא בשורה של פרסומים בוטים באופן יוצא דופן.

64. אדגיש, אף אם הנתבעים סברו כי חובתם המוסרית והחברתית להביע את דעתם ואת ביקורתם על התובע בכלל, ועל כך כי התובע אינו מקיים את מצוות התורה בפרט, הרי עדיין אין זיקה של ממש בין ביקורת עניינית ומוותרת שכזו לביטויים הבוטים שהשמיעו הנתבעים כנגד התובע, ביטויים אשר הדבר המרכזי שבהם הינו ביזוי והשפלת התובע ובני משפחתו ולא ביקורת עניינית.

65. שנית, מכוח תנאי סעיף 16(ב) לחוק איסור לשון הרע, קיימת חזקת חוסר תום לב של הנתבעים, חזקה שלא נסתרה, ואפרט:
"סעיף 16(ב) קובע:

"(ב) חזקה על הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב אם נתקיים בפרסום אחת מאלה:

(1) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא האמין באמיתותו;

(2) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא נקט לפני הפרסום אמצעים סבירים להיווכח אם אמת הוא אם לא;

(3) הוא נתכוון על ידי הפרסום לפגוע במידה גדולה משהיתה סבירה להגנת הערכים המוגנים על-ידי סעיף 15."

אציין כי די בהוכחת אחד מהסעיפים הקטנים (1) – (3) לסעיף 16(ב) בכדי לבסס חזקה כי הפרסומים נעשו שלא בתום לב.

66. בענייננו, נראה כי שלושת הסעיפים מתקיימים כלפי הנתבעים. ראשית, הנתבעים כלל לא טענו שדבריהם הם אמת (פרט לפרסום על אודות שכרה של אשת התובע, טענה אשר נדחתה), ולחלקים רבים מהפרסום אף לא טענו שהאמינו כי הדברים הם אמת, כך, למשל קשה להאמין למשל כי התובעים חשבו כי התובע הינו "עוזר של השטן" או כי התובע "שונא מרוקאים".

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 16-07-24480 יצחק ואח' נ' דזי ואח'

שנית, הנתבעים בוודאי שלא נקטו אמצעים כלשהם לברר את נכונות הדברים טרם פרסומם.

67. בכל מקרה, אף אם קיים ספק לגבי התגבשות התנאים (1) ו-(2), הרי ברור כי הוכח האמור בסעיף 16(ב)(3) לחוק איסור לשון הרע.

כאמור הנתבעים בפרסומים השוו את התובע להיטלר ותארו את התובע בתיאורי גנאי שונים וחרिפים, ואף למשמע הפרסומים ברי כי הם נערכו במטרה לפגוע בתובע.

אציין כי אף אם חלק מהפרסומים מהווה ביקורת עניינית ומותרת כלפי התובע, למשל הטענות לגבי אורח חיים ראוותני, הרי האופן בו הוצגו הפרסומים אינו מידתי, אינו ראוי ומטרתו הברורה הינה לפגוע בתובע ולא להעביר ביקורת.

לא מצאתי לנכון כי יש צורך לבחון לגבי כל פרסום ופרסום האם זה מידתי, וזאת כאשר ראוי להתייחס לתמונה כוללת העולה מהפרסומים במישור תום הלב. כך, שאף אם יש טענה עניינית כזו או אחרת, הרי זו נבלעת ברצף גדול של אמירות פוגעניות כלפי התובע, אמירות חסרות מידתיות כלשהי.

לטעמי ולשיטתי פגיעה שכזו, בנסיבות תיק זה, אינה סבירה ואינה מידתית לצורך הגנת הערכים המוגנים מכוח סעיף 15 לחוק איסור לשון הרע.

68. מן האמור לעיל עולה, כי לא רק שהנתבעים לא הוכיחו את תום ליבם בפרסומים, הרי שהוכח כי חזקה שפעלו בחוסר תום לב. חזקה זו לא נסתרה. אשר על כן, אני קובע כי לנתבעים לא עומדת הגנת תום הלב.

הגנת מכוח פקודת הנזיקין

69. הנתבע 2 טען כי הפרסומים הם דבר של מה בכך ואדם אחר לא היה בא בתלונה על כך. כמו כן, טען הנתבע 2 כי התובע הפיץ את הפרסומים ולפיכך עומדת לו הגנה מכוח סעיפים 4 ו-65 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש].

70. לעניין סעיף 65 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], אציין כי ספק גדול בעיני האם הגנת סעיף זה אכן חלה על דיני איסור לשון הרע, (על אף האמור בסעיף 7 לחוק איסור לשון הרע), בפרט כאשר מבקשים לזכות מכוחו בהגנה מוחלטת ולא בהפחתת הפיצוי. לעניין זה ר' רע"א (מחוזי ת"א) 53491-09-14 **בבורוב נ' קרמונה** [פורסם בנבו] (1.4.2015):

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 16-07-24480 יצחק ואח' נ' דזי ואח'

"כאמור – סעיף 65 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] שונה בנוסחו, ולא עוסק ב"משגה". בשים לב להגנות הספציפיות שנקבעו בחוק איסור לשון הרע, קיים קושי עקרוני עם החלת סעיף ההגנה של סעיף 65 לפקודת הנזיקין, ביחוד כאשר שימוש בסעיף זה נעשה על מנת לפטור לחלוטין מאחריות ולא רק לשמש אמצעי להפחתת סכום הפיצוי. (ראה גם ספרו של שנהר, דיני לשון הרע, בעמ' 338, לגבי העובדה שהגנת "אשם תורם" מתוך פקודת הנזיקין לא מוחלת על עוולת פרסום לשון הרע אך נושא ה"התנהגות התורמת" בסעיף 65 לפקודת הנזיקין כן הוחל. השאלה – אם מדובר ב"אשם תורם" או שמא ב"התנהגות תורמת" אינה קלה להכרעה מבחינה עובדתית).

הקושי מתחדד סביב בחינת סעיף 55ב(2)(א) לפקודת הנזיקים האזרחיים 1944 אשר השתמש במינוח "משגה", כאשר בענייננו – אינני סבורה כי אנו עוסקים במעשה שגגה, או ב"רשלנות תורמת".

71. בכל מקרה, לא מצאתי במקרה שלפני כי הוכח אשם תורם של התובע ברמה המהווה הגנה מוחלטת לנתבע 2.
72. עוד אציין כי טענת הנתבע 2 כי התובע הפיץ את הפרסומים ברבים באמצעות רשת האינטרנט, הינה טענה סתמית אשר לא הוכחה באמצעות עדות או ראיה כלשהי ועל כן דינה להידחות.
73. עם זאת, אציין כי את הטענות בדבר אשם תורם של התובע, אביא בחשבון במלאכת האיזון לצורך קביעת סכום הפיצוי.
74. לעניין הגנת סעיף 4 לפקודת הנזיקין, איני סבור כי בכינויי התובע, בין היתר, כ- "גנב" "אוכל נבלות וטריפות", "לוקח כסף בקומבינות", "מנכ"ל של ה-SS" ו-"פיהרר" יש משום זוטי דברים.
75. יוער בהקשר זה, כי הבאתי את הגנת סעיף 4 בחשבון גם במלאכת האיזון שערכתי לעיל לצורך הכרעה האם מדובר בגידוף סתם (אז היה מקום להחיל את הגנת זוטי דברים) או בלשון הרע של ממש, וכאמור אני סבור כי מדובר בפרסומים מהווים לשון הרע של ממש ולא בגידוף או בקללה.

"תביעת השתקה"?

76. הנתבעים טענו כי התובענה דנא הינה "תביעת השתקה" (SLAPP).

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 24480-07-16 יצחק ואח' נ' דזי ואח'

77. לטענת הנתבע 1 היא נועדה לגרום לו "לנטוש את הביקורת או ההתנגדות" (ר' ס' 3 לסיכומי הנתבע 1) ולטענת הנתבע 2 היא נועדה "למנוע כל ביקורת וחשיפת מעלליו הנפסדים של התובע" (ר' ס' 2 לתצהיר עדות ראשית מטעם הנתבע 2).

78. באופן עקרוני הדין הישראלי אינו מכיר בדוקטרינת "תביעת השתקה" כדוקטרינה המאפשרת דחיית תביעת לשון הרע. ר' ע"א (מחוזי ת"א) 15267-09-17 סרנה נ' נתניהו [פורסם בנבו] (28.1.18):

"אין מחלוקת על כך שהחוק הישראלי אינו מכיר במושג "תביעת השתקה".

79. עם זאת, במסגרת ההחלטה ברע"א 1688/18 סרנה נ' נתניהו [פורסם בנבו] (15.4.18), בית המשפט העליון אינו שולל כי דוקטרינת תביעת ההשתקה חלה במשפט הישראלי (ר' סעיף 7 להחלטה), אלא מבאר כי המקרה הספציפי אינו מתאים לפיתוח הדוקטרינה.

80. עוד אציין כי קיימת פסיקה סותרת של הערכאה הדיונית, פסיקה אשר קבעה כי יש לקלוט את דוקטרינת תביעת ההשתקה למשפט הישראלי, ר' ת"א (פ"ת) 12217-12-16 בוגבו ישראל בע"מ נ' רבקה שמש [פורסם בנבו] (8.5.18).

81. בכל מקרה, בין אם נקלטה דוקטרינת ההשתקה במשפט הישראלי ובין אם לאו, הרי המקרה שלפני אינו מקרה של תביעת השתקה. מהות תביעת השתקה הוגדרה בעניין ת"א (מחוזי ת"א) 18029-02-11 אור-סיטי נדל"ן בע"מ ואח' נ' טבקמן ואח' [פורסם בנבו] (7.7.2011):

"אכן, ככלל, יש למגר מן השורש תביעות בלתי כנות, ואין לאפשר לתביעות שהופכות את בית המשפט לכלי משחק אסטרטגי, לחצות את סף ההיכל ולבוא בשעריו.

מתפקידו של בית המשפט לברר סכסוכים אמיתיים בין אדם לחברו ובין האזרח לרשות, להבדיל מתביעות המוגשות ע"י גופים חזקים עתירי ממון, כנגד יריביהם דלי האמצעים, בעילה מפוקפקת כלשהי, מתוך מטרה מכוונת ללחוץ עליהם לחזור בהם מדרישות צודקות, רק מחמת חוסר יכולתם לממן הגנה משפטית כנגד תביעה בסכומים "כבדים".

82. התביעה שלפני לא הוגשה ב-"עילה מפוקפקת כלשהי", אלא מדובר בשורה של ביטויים חריפים וקשים שנועדו לבזות ולהשפיל את התובע, כך שאין מדובר בתביעה אסטרטגית להשתיק את הנתבעים.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 24480-07-16 יצחק ואח' נ' דזי ואח'

83. עוד אבהיר כי אכן זכותם של הנתבעים לבקר את התובע. יתרה מזו, ביקורת שכזו הינה חשובה מאין כמותה לשיח הציבורי. זאת ועוד, במסגרת הביקורת מותר גם להטיח בתובע דברים קשים, לרבות כי אינו מתנהג בהתאם למצוות התורה או חי חיי פאר.

אולם, וזה העיקר לעניין זה, עיון בפרסומים שלפניי מגלה כי אף אם יש בהם גרעין של ביקורת לגיטימית על התובע ועל ארגון שופר, הרי שגרעין זה נעטף במלל כה רב של השמצות פרועות וחסרות כל בסיס תוך ייחוס לתובע מעשים חמורים (כגון מרמה, גנבה וגזל), מעשים שלא הוכחו כאמת ויש בהם על מנת להוציא את הפרסומים מגדר הביקורת הלגיטימית הזכאית להגנה.

84. לפיכך, איני סבור כי התביעה שלפניי הינה תביעת השתקה אשר יש לדחותה מטעם זה.

הפיצוי

85. כאשר הגעתי לכלל מסקנה כי הנתבעים פרסמו לשון הרע וכי לא עומדת להם כל חסינות או הגנה, הרי שיש להידרש לפיצוי המגיע לתובע.

86. התובע לא הוכיח כי נגרם לו נזק ממשי ועותר לפיצוי בסך 500,000 ₪, כפיצויים ללא הוכחת נזק. כמו כן, במסגרת כתב התביעה לא כימתו התובעים את הפיצוי לו הם עתרו באופן אשר יפרט סך פיצוי מול פרסום ספציפי. בהקשר זה אציין, כי טענת התובע כי הפרסומים פגעו וגרמו לו "נזק בל ישוער בהיקפו" (ר' ס' 15.ד. לכתב התביעה) לא נתמכה בראיה כלשהי.

אציין כי טענת התובע כי הנתבעים ערכו את הפרסום בכוונה לפגוע (ר' ס' 15 לכתב התביעה וס' 5 לסיכומי התובעים) הוכחה, ולמעשה הנתבעים הודו בכך במסגרת הדין.

87. סעיף 7א לחוק איסור לשון הרע קובע:

"(ב) במשפט בשל עוולה אזרחית לפי חוק זה, רשאי בית המשפט לחייב את הנתבע לשלם לנפגע פיצוי שלא יעלה על 50,000 שקלים חדשים, ללא הוכחת נזק".

(ג) במשפט בשל עוולה אזרחית לפי חוק זה, שבו הוכח כי לשון הרע פורסמה בכוונה לפגוע, רשאי בית המשפט לחייב את הנתבע לשלם לנפגע, פיצוי שלא יעלה על כפל הסכום כאמור בסעיף קטן (ב), ללא הוכחת נזק."

88. הפסיקה קבעה מספר קריטריונים לקביעת סכום הפיצוי במקרה ולא הוכח נזק, ר' ע"א [פורסם בנבו] **Canwest Global Communications Corp 6903/12** נ' **אלי עזור** (פורסם בנבו) (22.07.2015), אשר מנה את הפרמטרים הבאים:

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 24480-07-16 יצחק ואח' נ' דזי ואח'

"בפסיקת פיצויים לפי חזקה זו יעריך בית המשפט את הנזק ויקבע פיצויים מתאימים בהתחשב במעמדו של הניזוק בקהילתו; בהשפלה ובסבל שהוא חווה; בטיב הפרסום ובאמינותו; בהיקף התפוצה של הפרסום; ובמידת הפגיעה שיש בפרסום. עוד עליו להתחשב בהתנהגות הצדדים – המפרסם והנפגע – לפני ואחרי הפרסום"

89. עוד נקבע בפסיקה כי הבחינה של כל מקרה ומקרה הינה אינדיווידואלית ואין מקום לקביעת "תעריפים" לפיצוי, ר' רע"א 4740/00 לימור אמר נ' אורנה יוסף [פורסם בנבו] (14.8.2001).
90. בענייננו, אשר לקביעת גובה הפיצוי יש לעשות הבחנה בין הנתבע 1 לבין הנתבע 2.
91. הנתבע 1 הוא אשר הפיץ ופרסם את כל הסרטונים באמצעות אתר השיתוף והופיע בהם חזותית, כאשר חלקו של הנתבע 2, קטן באופן משמעותי והוא מסתכם בשני סרטונים בהם נשמע בקולו בלבד.
92. מכל מקום, ביחס לשני הנתבעים יש לבחון נסיבות לחומרא ונסיבות לקולא.
93. אשר לנתבע 1 במסגרת הנסיבות לחומרא יש להביא בחשבון, כי אין מדובר בפרסום אחד אלא במספר פרסומים פוגעניים וחריפים. בעניין זה יש להביא כנגד הנתבע 1 את העובדה, כי למרות האמירות הקשות כנגד התובע, לא טרח האחרון להתנצל התנצלות כנה ואמיתית על הביטויים שהשמיע כלפי התובע, אלא הוסיף לכנותו כינויים בוטים ופוגעניים גם במסגרת חקירתו, כגון: **"כן נכון, הוא שטן. הוא מלאך המוות."** [ר' עמ' 10, ש' 34 לפרוטוקול הדיון] ו-**"הוא עברייני"** [עמ' 11, ש' 5, שם].
94. אשר לנתבע 2 במסגרת הנסיבות לחומרא יש להביא בחשבון כי הנתבע 2 לא שב מאמירותיו הפוגעניות כלפי התובע והוסיף לכנותו במסגרת כתבי הטענות מטעמו באופן בוטה ומשתלח. לדוגמא, כינה את התובע כ-**"איש ריב ומדון"** [ר' עמ' 3, ס' 5 לסיכומי הנתבע 2], **"שעשה מעשי זמרי"** [עמ' 4, ס' 7, שם], **"ראש הכת"** [עמ' 6, ס' 25, שם] ועוד. כמו כן, גם במסגרת חקירתו כינה הנתבע 2 את התובע בכינויי גנאי כגון: **"מתחזה"** [ר' עמ' 16, ש' 19, לפרוטוקול הדיון] **"דמגוג"** [עמ' 17, ש' 10, שם] ועוד.
95. אציין לעניין ההתנצלות כי לא ברורה טענת הנתבע 2 כי הוא הסכים להצעת הפשרה של בית המשפט ואילו התובע לא הסכים. אבהיר כי אין קשר בין הצעת הפשרה של בית המשפט לבין התנצלות.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 24480-07-16 יצחק ואח' נ' דזי ואח'

- אכן הצעת הפשרה כללה מרכיב של התנצלות ומרכיב של פיצוי מופחת, אולם כאשר לא נתקבלה ההצעה, לא הייתה כל מניעה כי הנתבע 2 יתנצל על דעת עצמו ויחזור בו מהביטויים החריפים אותם נקט, מבלי קשר לפשרה זו או אחרת.
- מובן כי אילו היה הנתבע 2 מתנצל במסגרת הדיון, הייתה ההתנצלות נלקחת בחשבון על ידי בית המשפט כאשר היה נדרש לפסיקת הפיצויים, ואין צורך בהסכמת התובע לכך.
- כאמור, הנתבע 2 לא מצא לנכון להתנצל, אלא דווקא להחריף את הביטויים.
96. אציין כי הנתבע 2 טען להקלה מכוח סעיף 19 לחוק איסור לשון הרע. טענה זו דינה להידחות. נוכח קביעותי כפי שהובאו לעיל, הרי שהנתבע 2 לא עומד בתנאים המצדיקים מתן הקלה בפיצוי.
97. כמו כן, הנתבע 2 טען כי יש להתחשב בו בהיותו דיסלקט ובעל שפה עילגת. לאחר ששמעתי את הנתבע 2 הן בפרסומים והן בהופעתו לפני בדיון ההוכחות, התרשמתי כי מדובר בנתבע בעל לשון חדה ורהוטה, היודע להתנסח היטב, ואשר הבין את מהות הביטויים בהם נקט. על כן, גם דין טענה זו להידחות.
98. במסגרת הנסיבות לקולא ביחס לשני הנתבעים, יש להביא בחשבון, כי לא התרשמתי מהראיות שלפניי ככלל, ומעדות התובע בפרט, כי התובע נפגע פגיעה קשה מהפרסומים. כמו כן, לא מצאתי ראיה לטענה כי דמותו של התובע כרב בציבור החרדי או הדתי נפגעה באופן ממשי מהפרסומים נשוא התביעה.
99. נתון נוסף שיש להביא לקולא ביחס לשני הנתבעים הינו המצב החומרי הרע של הנתבעים.
100. אשר לנתבע 2, יש להביא בחשבון כי הנתבע 2 אשר היה תלמידו של התובע, השתתף בפרסומים לאחר שלטענתו חש מנוצל על ידי התובע. הגם שטענת 'הניצול' לא הוכחה, הרי שלא נסתרה טענת הנתבע 2 כי סייע להקמת בית הכנסת של התובע. מכאן, נראה כי מקור הפרסומים הינו, בין היתר, התחושה של הנתבע 2 כי התובע לא העריך כיאות את מאמצי הנתבע 2 כלפיו, לרבות הסיוע לבית הכנסת. עוד אציין בהקשר זה כי קדם לפרסומים דין ודברים בין הצדדים באשר לסיועו של הנתבע 2 לתובע והפרסומים הינם החרפה (לא ראויה) של דין ודברים זה והם לא נוצרו בחלל ריק.
101. עוד נתון לקולא שיש להביא בחשבון הינה העובדה כי במסגרת הפרסומים יש גרעין של ביקורת לגיטימית של הנתבעים על התובע ועל ארגון שופר. כפי שצינתי לעיל, במסגרת חופש הביטוי יש לעודד ביקורת שכזו ולתת לה הגנה ראויה.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 24480-07-16 יצחק ואח' נ' דזי ואח'

- אמנם פסקתי כי הביקורת בעניין שלפני אינה זוכה להגנה מלאה וזאת כאשר זו לוותה בהשמצות סתם מתוך כוונה לפגוע בתובע. אולם אף אם הדברים כפי שהובאו אינם ראויים להגנה, הרי ראוי להביא בחשבון את הגרעין הלגיטימי של הביקורת במסגרת פסיקת הפיצויים.
102. אכן כפי שצינתי לעיל, אין מקום לקבוע 'תעריפים' לפיצויי בגין פרסומי לשון הרע, אך יש מקום להקיש וללמוד ממקרים דומים ולבחון את הפיצוי שנפסק במסגרתם, כך שהפיצוי שנפסק שם ישמש נקודת התייחסות גם לפיצויים בתיק זה וביחס לפרסומים של כל אחד מהנתבעים וחלקו בגובה הפיצויים.
103. כך, למשל בפסק הדין בעניין ע"א (חי') 3512/06 ישראל בן עזרא נ' יאיר בן ענת [פורסם בנבו] (18.12.2007) דובר על מספר פרסומים כנגד איש ציבור, בין היתר כ"רמאיי", "מושחת", "גנב", כאשר בית המשפט המחוזי התערב בפיצוי שקבע בית משפט השלום (8,000 ₪) והעמיד אותו על סך של 30,000 ₪.
104. בת"א (ראשל"צ) 25606-04-13 דירות יוקרה בע"מ נ' פרוספר חיים זפרני [פורסם בנבו] (14.9.2017), דובר על לשון הרע המאשים את התובע בבריונות, ניהול לא תקין, ניסיונות השמצה והפחדה וכיוצא בזה. בית המשפט פסק פיצוי בסך של 20,000 ₪ לאדם הפרטי ו-15,000 ₪ לשתי חברות שיוחסה גם להן התנהלות שאינה תקינה.
105. בת"א (ראשל"צ) 12879-09-10 דניל רזינובסקי נ' יוסף אלרם [פורסם בנבו] (13.1.2013) נדונה תביעה של חברה ובעליה במסגרתה כינה הנתבע את התובעים בכינויים כגון: "נוכלים" וכי השליטו "שלטון פחד". בית המשפט פסק לתובע 1 פיצוי בסך של 10,000 ₪ ואילו לתובע נוסף סך של 20,000 ₪.
106. בתא"מ (ת"א) 24955-07-14 גדעון כהן נ' גלעד ליברמן [פורסם בנבו] (8.10.15) נדונה תביעה של עובד ברשות האוכלוסין אשר הנתבע כינה אותו "אייכמן" ו-"רוצח". בית המשפט פסק לתובע פיצוי בסך של 15,000 ₪.
107. בתא (ת"א) 30645/08 איריס חפץ בורכרדט ואח' נ' ענת פרי [פורסם בנבו] (31.3.11) נדונה, בין היתר, תביעתו של אדם אשר הנתבעת כינתה אותו בפרסום באתר אינטרנט "סוכן גרמני" וייחסה לו הכחשת שואה. בית המשפט פסק לתובע פיצוי בסך של 7,500 ₪.
108. בת"א (ת"א) 54725-12-16 שי יעיש עמר נ' עדי אומר [פורסם בנבו] (26.5.19) נדונה תביעתו של טכנאי מקררים כנגד נתבעת אשר פרסמה בקבוצת "פייסבוק" כי הוא "ניצל בנאדם מבוגר ותמים ועבד עליו" בית המשפט פסק לתובע פיצוי בסך של 5,000 ₪.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 16-07-24480 יצחק ואח' נ' דזי ואח'

109. בתא"מ (קריות) 14987-04-17 **אילן טקסירו נ' דורון ביטון** [פורסם בנבו] (14.2.19) נדונה תביעה שכנגד של בעל חנות דגי נוי אשר הנתבע שכנגד כינה אותו בקבוצת "וואטסאפ" של חובבי דגי נוי כ- "רמאיי", "נוכל", "וחולה". בית המשפט פסק לתובע פיצוי בסך של 5,000 ₪.
110. כמו כן, כפי שהבהרתי בפתיח, בתיק המקביל נדונה תביעה של לשון הרע כנגד הנתבע 2, וניתן להיעזר בפיצוי שנפסק שם לעניין התיק שלפני. לגבי הנתבע 2 (אשר נתבע גם בתיק המקביל) אני סבור כי האמירות כאן קלות באופן משמעותי מהאמירות שנדונו בתיק המקביל. בתיק המקביל נפסק כי בעילות מכוח חוק איסור לשון הרע הנתבע 2 ישלם לתובע כאן 9,000 ולאשת התובע כאן סך של 9,000 ₪.
- לגבי הנתבע 1, אציין כי האמירות כאן של הנתבע 1 משתוות בחומרתן לאמירות שנדונו בתיק המקביל (שם נאמרו על ידי הנתבע 2 כאן).
111. כאמור, לא ניתן, ואף לא רצוי, למסד תעריפון לפיצוי ללא הוכחת נזק בלשון הרע, אולם הפסיקה לעיל משרטטת באופן גס את תחומי הפיצוי הסביר.
112. לאור האמור לעיל, לאחר ששקלתי את טיב הפרסומים, חומרתי, הפגיעה שעלולה להיגרם לתובע, כמו גם את כלל הנסיבות שציינתי לעיל, לחומרא ולקולא, לרבות הכוונה לפגוע, וכן לאחר שהבאתי בחשבון מקרים דומים והפיצוי שנפסק בהם לרבות הפסיקה בתיק המקביל, אני קובע כי הפיצוי המתאים בגין פרסומי הנתבע 1 הוא בסך של 15,000 ₪.
113. לגבי הנתבע 2, ולאור הנסיבות שמניתי לעיל, ובפרט כאשר חומרת הדברים שנאמרה על ידו נופלת מאלו שנאמרו בתיק המקביל ומהדברים של הנתבע 1 כאן, אני קובע כי הפיצוי המתאים בגין פרסומי הנתבע 2 הוא בסך של 5,000 ₪.

סיכום

114. לאור האמור בפסק דין זה, תביעת הארגון נדחית ללא צו להוצאות. אציין כי נמנעתי מלהטיל הוצאות על הארגון, וזאת כאשר אמנם פסקתי כי אין בדברים שפורסמו משום לשון הרע כנגד הארגון, אולם בהחלט מדובר בפרסומים על גבול לשון הרע.
115. תביעת התובע מתקבלת בחלקה, ואני פוסק כי הנתבע 1 ישלם לתובע פיצוי בסך של 15,000 ₪ והנתבע 2 ישלם לתובע פיצוי בסך של 5,000 ₪.

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 24480-07-16 יצחק ואח' נ' דזי ואח'

116. לאור מצבם החומרי של הנתבעים, הסכומים ישולמו ב- 6 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים החל מיום 01.08.2019 וב-1 לכל חודש עוקב שאחריו. היה ולא יפרע אחד מהתשלומים דלעיל במועדו, באיחור של עד עשרה ימי חסד', יעמוד כל הסכום לפירעון מידי ויישא הפרשי הצמדה וריבית פיגורים כדין.

117. לעניין ההוצאות, הבאתי בחשבון את אופן ניהול ההליך על ידי הצדדים, דחיית התביעה מטעם הארגון, ובפרט את העובדה כי התביעה הוגשה על סכום משמעותי של 500,000 ₪ מתוכם הכרתי בכ- 20,000 ₪.

118. בנסיבות אלו, אני סבור כי למרות זכיית התובע בתיק, יש לקבוע סכום הוצאות מתון. אשר על כן, הנתבע 1 יישא בשכר טרחת עו"ד של התובע בסך של 4,000 ₪ (כולל מע"מ) והנתבע 2 יישא בשכר טרחת עו"ד של התובע בסך של 1,500 ₪ (כולל מע"מ).

כמו כן יישאו הנתבעים יחדיו ולחוד בהוצאות משפט (כגון: אגרות, צילומים, נסיעות וכו') בסך של 1,500 ₪.

סכום ההוצאות ישולם עד ליום 20.08.2019.

ניתן היום, י"ד תמוז תשע"ט, 17 יולי 2019, בהעדר הצדדים.

גלעד הס, שופט

